

MINISTERUL AGRICULTURII
ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Evaluarea finală a implementării
STRATEGIEI PENTRU DEZVOLTARE LOCALĂ
Grupul de Acțiune Locală
Podișul Mediașului
2014-2020 (2025)

cristina rigman
STRATEGIST & EXPERIENCE DESIGNER

Cuprins

1. Rezumat	1
2. Introducere – Scopul raportului de evaluare	3
3. Informații generale privind SDL	3
3.1. Informații despre GAL și activitatea GAL-ului	3
3.2. Scurtă descriere a SDL, a măsurilor și bugetului	5
4. Cadrul de evaluare și metodologia	9
5. Analiza de ansamblu a eficacității SDL	14
5.1. Eficacitatea financiară a măsurilor la nivel de SDL	14
5.2. Eficacitatea SDL, la nivel de domeniu de intervenție	15
6. Răspuns la întrebările de evaluare	17
7. Factorii de succes și eșec în implementarea SDL	26
8. Concluzii și recomandări	28

1. Rezumat

Prezentul document sumarizează concluziile **procesului de evaluare a implementării strategiei de dezvoltare locală 2016–2020 (2025)** de către Asociația Grupul de Acțiune Locală Podișul Mediașului (GALPM). Evaluarea acoperă **perioada de implementare** 1 ianuarie 2016 – 31 august 2025 și a fost realizată în perioada august – septembrie 2025 de către un evaluator extern care a lucrat în colaborare cu echipa GALPM, analizând **documentele aferente SDL și implementării acesteia**, precum și colectând **date primare** prin interacțiuni directe (discuții, interviuri) sau indirecte (chestionar online) cu beneficiarii și echipa de implementare. Procesul de evaluare a fost **structurat în conformitate cu cerințele Ghidului Grupurilor de Acțiune Locală pentru implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală, versiunea august 2025**, iar prezentul raport urmează structura sugerată în acest ghid.

Asociația Grupul de Acțiune Locală Podișul Mediașului (GAL PM) este un parteneriat public–privat care își asumă misiunea dezvoltării teritoriului Podișul Mediașului, compus din 13 comune și 1 oraș din nordul Județului Sibiu și 2 comune din Județul Mureș. În perioada de implementare a strategiei de dezvoltare locală, GALPM a desfășurat mai multe tipuri de **activități pentru realizarea obiectivelor stabilite**, respectiv animarea teritoriului, lansarea și promovarea sesiunilor de finanțare, participare la întâlniri și activități în teritoriu, monitorizarea implementării proiectelor, sprijin și consiliere pentru beneficiari și promovarea activității GAL și a programului *LEADER*.

Strategia de dezvoltare locală s-a concentrat, în perioada 2016–2020(2025), pe valorificarea oportunităților de dezvoltare a turismului, eco-turismului și încurajarea activităților economice non-agricole inovative, pentru a crește numărul locurilor de muncă; favorizarea agriculturii competitive prietenoase cu mediul; susținerea dezvoltării rurale prin diversificarea serviciilor de bază destinate populației, pentru a crește calitatea vieții persoanelor defavorizate; conservarea și promovarea patrimoniului cultural, ca mijloc de protejare a identității și coeziunii locale.

Strategia de dezvoltare a teritoriului include **activități** subsumate **obiectivelor de dezvoltare rurală 1** (*Favorizarea competitivității agriculturii*) și 3 (*Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă*), cărora le-au fost asociate **5 domenii de intervenție** și **9 măsuri** specifice, încadrate în **3 priorități**. **SDL nu a suferit modificări din punct de vedere al obiectivelor, priorităților și rezultatelor planificate**, dar **alocarea financiară asociată SDL a fost modificată de mai multe ori** în perioada de implementare, în special datorită realocărilor de sume între măsuri, ca răspuns la nevoile din comunitate și sumelor suplimentare primite de GALPM sub formă de bonusuri, ca urmare a performanței evidențiate de evaluările realizate.

Cadrul de evaluare a fost elaborat de către evaluator după consultarea strategiei de dezvoltare locală și a documentelor aferente implementării și monitorizării activității de implementare a acesteia puse la dispoziție de către echipa GAL Podișul Mediașului. Cadrul de evaluare a fost **discutat și agreat cu echipa** și a stat la baza elaborării instrumentelor de colectare a datelor. Cadrul de evaluare cuprinde **3 teme de evaluare**, câte una asociată fiecărui obiectiv inclus în SDL și o temă de evaluare specifică despre valoarea adăugată adusă de abordarea *LEADER*, respectiv:

- ❖ **Tema de evaluare 1:** Dezvoltarea afacerilor agricole din regiunea GAL Podișul Mediașului
- ❖ **Tema de evaluare 2:** Dezvoltarea echilibrată a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă
- ❖ **Tema de evaluare 3:** Valoarea adăugată adusă de abordarea *LEADER* în contextul implementării SDL GAL Podișul Mediașului.

Pentru fiecare temă de evaluare au fost definite **întrebări de evaluare** (două întrebări pentru tema 1, trei întrebări pentru tema 2 și trei întrebări pentru tema 3) cu scopul de a surprinde complexitatea rezultatelor obținute prin implementarea SDL. Pentru fiecare întrebare au fost definite **criterii de evaluare** cărora li s-au asociat **indicatori** specifici, de natură calitativă și cantitativă, în funcție de specificul acțiunilor evaluate.

Metodologia de evaluare a fost detaliată pe baza cadrului de evaluare și cuprinde o **combinație de metode și instrumente de evaluare** care asigură o colectare echilibrată a datelor și posibilitatea de triangulare a acestora pentru a valida concluziile evaluării. **Metodele folosite** au fost analiza de documente, ancheta sociologică și interviul, cu varianta individuală și de grup. Pentru fiecare metodă au fost elaborate instrumente specifice: grila de analiză de conținut, chestionarul și ghidul de interviu.

Eficacitatea financiară a măsurilor SDL este una ridicată, pentru toate cele 9 măsuri plățile efectuate la data evaluării depășesc procentul de 85%, cu 3 măsuri care au atins procentul de 100% pentru sumele plătite și 4 măsuri care se situează la peste 90%. **Media procentuală a plăților efectuate** până la data evaluării, prin raportare la bugetul alocat la momentul evaluării, este de **92,38%**. Din punct de vedere al **eficienței SDL la nivel de domeniu de intervenție**, GAL Podișul Mediașului înregistrează și aici rezultate excelente, cu **indicatori care depășesc cu mult țintele stabilite**. Valoarea planificată a indicatorilor de rezultat a fost atinsă integral pentru 4 dintre cele 5 domenii de intervenție acoperite de strategie, cu depășiri semnificative ale țintelor stabilite, variind între 133% și 1335%. În cazul unui singur domeniu de intervenție indicatorii de rezultat au fost atinși parțial, la nivel de 50% și respectiv 67% din ținta inițială stabilită la nivel de domeniu de intervenție. Dacă rezultatele sunt analizate însă cumulat, la nivel de măsură specifică, fără separarea pe domeniu, acestea înregistrează valori realizate mai mari decât cele planificate inițial. Pentru toate întrebările de evaluare formulate și criteriile și indicatorii stabiliți în cadrul de evaluare au fost evidențiate dovezi pe baza datelor primare și secundare culese și analizate, conform cărora **SDL a fost implementată cu succes de către GAL PM și a contribuit semnificativ la atingerea obiectivelor stabilite**. Pe baza datelor putem, de asemenea, concluziona că **utilizarea abordării LEADER a contribuit în mod semnificativ la succesul SDL**, datorită percepției pozitive a beneficiarilor cu privire la GALPM și a contribuției programului LEADER la creșterea capitalului social și a gradului de colaborare în teritoriul acoperit de SDL și deservit de GAL PM.

Principalii **factori de succes** în implementarea SDL se bazează pe structura SDL și a programului de finanțare în general (fonduri dedicate dezvoltării locale în comunitățile rurale, proceduri de accesare și management adaptate, priorități bazate pe nevoi reale, transparență în selecția și contractarea proiectelor, prezența GALPM în comunitate ca factor de echilibru și sprijin pentru beneficiari) precum și pe activitatea GALPM în mod special (prezența constantă în comunitate, sprijinul pentru beneficiari, susținere și consultanță permanentă, abordare deschisă și pozitivă, activitate eficientă). Între **dificultățile** evidențiate în contextul procesului de evaluare amintim insuficiența fondurilor disponibile pentru multitudinea de nevoi din comunitate, limitările bugetare la nivel de proiect, birocrația ridicată și procedurile de autorizare dificile sau prelungite pe care au trebuit să le parcurgă beneficiarii și anumite dificultăți interne la nivelul beneficiarilor, în special legate de capacitatea acestora.

Concluzia evaluării este că implementarea SDL de către GALPM a fost un **demers de succes, cu eficacitate maximă la nivel financiar și al rezultatelor obținute**. GAL PM a consolidat o **prezență stabilă și apreciată în teritoriu** și se bazează pe o **excelentă echipă de profesioniști**. Principalele **recomandări** includ **continuarea prezenței GALPM în teritoriu și a modului de lucru eficient de până acum**, precum și **creșterea alocărilor financiare** pentru dezvoltarea comunităților locale și **continuarea programului LEADER** care aduce o clară valoare adăugată în activitatea GAL-urilor și în comunitățile deservite.

2. Introducere – Scopul raportului de evaluare

Documentul de față sumarizează **concluziile procesului de evaluare** a implementării strategiei de dezvoltare locală 2016–2020 (2025) de către Asociația Grupul de Acțiune Locală Podișul Mediașului (GALPM). Evaluarea acoperă perioada de implementare 1 ianuarie 2016 – 31 august 2025.

Procesul de evaluare a fost realizat în baza unui efort comun al echipei GALPM și evaluatorului extern selectat, prezentul raport fiind rezultatul unui efort de analiză și sinteză a datelor secundare culese din documentația aferentă planificării și implementării strategiei de dezvoltare locală (SDL) și a datelor primare culese special pentru scopul prezentei evaluări, conform metodologiei și cu ajutorul instrumentelor descrise în secțiunea 4. Cadrul de evaluare și metodologia.

Procesul de evaluare a fost structurat în conformitate cu cerințele Ghidului Grupurilor de Acțiune Locală pentru implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală, versiunea august 2025, pus la dispoziție de către Autoritatea de Management pentru PNDR din cadrul Direcției Generale de Dezvoltare Rurală a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Scopul prezentei evaluări este de a:

- ❖ Stabili în ce măsură au fost atinși indicatorii de rezultat și țintele planificate pentru fiecare dintre obiectivele, domeniile de intervenție și măsurile incluse în SDL
- ❖ Evalua eficacitatea financiară și eficacitatea pe domenii de intervenție
- ❖ Identifica și documenta impactul implementării SDL în teritoriu
- ❖ Identifica și documenta valoarea adăugată a programului și abordării *LEADER* în teritoriu
- ❖ Sublinia rolul esențial al GALPM pentru succesul SDL
- ❖ Formula recomandări pentru îmbunătățirea intervențiilor viitoare

3. Informații generale privind SDL

Strategia de Dezvoltare Locală (SDL) constituie fundamentul dezvoltării locale a regiunilor, oferind un cadru pentru intervenții locale care se bazează pe nevoi reale identificate în teritoriu și cu implicarea actorilor locali. SDL urmărește să mobilizeze și să maximizeze resursele existente în comunitățile partenere. Strategiile sunt implementate de grupuri de acțiune locală constituite ca asociații de actori dintr-o regiune geografică definită și vizează implicarea activă a cetățenilor prin procese de consultare și luare a deciziilor, activități de animare și informare, precum și stimularea cooperării la nivel local. SDL 2014–2020(2025) este prezentată în detaliu în secțiunea 3.2 mai jos.

3.1. Informații despre GAL și activitatea GAL-ului

Asociația Grupul de Acțiune Locală Podișul Mediașului (GALPM) este un parteneriat public–privat care își asumă misiunea dezvoltării teritoriului Podișul Mediașului, compus din 13 comune și 1 oraș din nordul Județului Sibiu și 2 comune din Județul Mureș.

GALPM a fost înființat în noiembrie 2007, la inițiativa unui grup format din 33 de membri publici și privați, care și-au asumat misiunea dezvoltării teritoriului Podișul Mediașului. Asociația a implementat *Strategia pentru Dezvoltarea Teritoriului Podișul Mediașului* facilitând implementarea a 59 de proiecte. Dezvoltarea continuă a teritoriului a condus și la dinamizarea structurii parteneriatului, format din 72 de actori, dintre care: 17 autorități publice locale din teritoriul GALPM, 38 de reprezentanți ai sectorului privat și 17 reprezentanți ai societății civile.

În anul 2016, GAL PM a elaborat **Strategia pentru Dezvoltarea teritoriului Podișul Mediașului 2014-2020**, care se concentrează pe valorificarea oportunităților de dezvoltare a turismului, pentru a crește numărul locurilor de muncă, pe favorizarea competitivă a agriculturii prietenoase cu mediul și încurajarea activităților economice care aduc valoare adăugată materiilor prime locale, strategie care face obiectul prezentei evaluări. Strategia susține dezvoltarea rurală prin diversificarea serviciilor de bază destinate populației, pentru a crește calitatea vieții pentru categoriile defavorizate și prin conservarea și promovarea patrimoniului cultural, ca mijloc de protejare a identității și coeziunii locale.

Specificitatea teritoriului acoperit de GALPM este dată de patrimoniul natural și cultural care constă din patru situri protejate în șapte unități administrativ-teritoriale ce compun GAL Podișul Mediașului, toate localitățile din teritoriul GAL PM fiind considerate zone cu valoare naturală ridicată, ansambluri de biserici fortificate (cetăți bisericesti) ale sașilor ce au locuit în zonă, la care se adaugă ansambluri de case tipice pentru arhitectura rurală a sașilor transilvăneni.

În perioada de implementare a strategiei de dezvoltare locală, GAL PM a desfășurat mai multe tipuri de **activități pentru realizarea obiectivelor stabilite**, respectiv:

- ❖ **Animarea teritoriului** – destinată informării actorilor locali cu privire la strategia de dezvoltare locală și oportunitățile de finanțare disponibile – activitatea a inclus actualizarea paginii web www.galpm.ro, prezența constantă în teritoriu prin participare la evenimente locale și întâlniri de lucru organizate de membrii parteneriatului și organizarea de seminare locale de informare cu privire la oportunitățile de finanțare – în perioada evaluată echipa GALPM a fost prezentă la 22 de evenimente și întâlniri locale și a organizat seminare de informare în toate UAT-urile membre ale teritoriului, asigurând accesul la informații specifice programului LEADER tuturor persoanelor interesate.
- ❖ **Lansarea și promovarea sesiunilor de finanțare** – activitate pregătită prin realizarea documentației necesare lansării (ghidul solicitantului, anexe, apeluri de selecție, sistem de depunere a proiectelor) și acțiuni specifice de promovare (articole de presă, spoturi radio, sesiuni de informare) – în perioada evaluată echipa GAL PM a organizat 14 sesiuni de informare, 21 de anunțuri în presă și 5 spoturi radio. Pentru măsura de infrastructură socială au fost realizate activități specifice de promovare, respectiv 3 sesiuni de informare dedicate și 16 anunțuri de presă specifice.
- ❖ **Participare la activitățile Rețelei Naționale și Rețelei Europene de Dezvoltare Rurală** (3 participări)
- ❖ Implementarea de **proiecte de cooperare** cu alte grupuri de acțiune locală (2 proiecte)
- ❖ **Întâlniri de consiliere cu potențiali beneficiari**, pentru a-i informa în legătură cu activitatea GAL PM și prezentarea condițiilor specifice de accesare a fondurilor
- ❖ **Evidența persoanelor interesate** de accesarea fondurilor și realizarea unei **baze de date**, care facilitează menținerea legăturii cu aceștia și informarea în legătură cu activitatea de lansare a sesiunilor de finanțare
- ❖ **Monitorizarea implementării proiectelor** și oferirea de **consiliere și sprijin în implementare**, stabilirea și menținerea de legături cu furnizorii externi de consultanță ai beneficiarilor, precum și cu AFIR, pentru asigurarea implementării proiectelor în condiții optime
- ❖ **Identificarea oportunităților de dezvoltare** din comunitate, cu potențial de a aduce plus valoare implementării SDL – prezența constantă în teritoriu, prezentarea SDL și a direcțiilor de acțiune, a măsurilor de finanțare etc.
- ❖ **Promovarea activității GAL și a programului LEADER** prin mijloace proprii – site, Facebook, în mod direct la întâlnirile publice și seminarele locale.

Ca urmare a activității de pregătire, lansare, promovare și sprijinire a actorilor locali pentru depunerea

proiectelor, GALPM a înregistrat rezultatele evidențiate în Tabelul 1 mai jos.

Tabelul 1: Situația proiectelor depuse, selectate și contractate

PROIECTE DEPUSE LA GAL	PROIECTE RETRASE	PROIECTE NECONFORME	PROIECTE NEELIGIBILE	PROIECTE ELIGIBILE SI NESELECTATE	PROIECTE ELIGIBILE SI SELECTATE	PROIECTE CONTRACTATE
86	2	4	2	8	70	67

Între principalele **realizări ale GALPM** în perioada de implementare a strategiei, membrii comunităților acoperite de activitatea asociației evidențiază următoarele:

- ❖ Contribuția la dezvoltarea comunității (prin renovare și dotare primării, cămine culturale, școli, centre medico-sociale, cabinete medicale)
- ❖ Sprijinirea antreprenorilor din mediul rural
- ❖ Facilitarea schimbului de experiență și accesul la experiențe noi pentru oamenii din zona rurală
- ❖ Încrederea pe care au transmis-o tuturor în forțele lor
- ❖ Facilitarea implicării active a comunității în procesele decizionale
- ❖ Creșterea încrederii populației din mediul rural în fondurile europene
- ❖ Stimularea cooperării locale, colaborării și parteneriatului

Activitatea GALPM este apreciată foarte mult de către membri comunității, indiferent de calitatea în care au colaborat cu asociația (membri, beneficiari de finanțare, solicitanți de finanțare, participanți la activități de informare sau simpli membri ai comunității). Sunt evidențiate în mod special **comunicarea foarte bună** a echipei GAL cu comunitățile, **prezența lor fizică în teren, disponibilitatea** de a discuta cu oamenii, de a răspunde la întrebări, de a explica pe înțelesul lor și de a căuta soluții pentru dificultățile cu care aceștia se confruntă în procesul de accesare și gestionare a finanțărilor disponibile. Echipa GAL PM a reușit să câștige **încrederea membrilor comunității** și să **faciliteze consolidarea încrederii reciproce** între actorii locali, aspect care a contribuit în mod semnificativ la succesul implementării strategiei și la atingerea rezultatelor propuse și depășirea țintelor planificate pentru majoritatea indicatorilor de rezultat ai SDL.

3.2. Scurtă descriere a SDL, a măsurilor și bugetului, inclusiv modificările de SDL și evoluția alocării financiare ca urmare a realocarilor financiare, bonusurilor etc.

Strategia de dezvoltare a teritoriului s-a concentrat, în perioada 2016-2020(2025), pe:

- ❖ valorificarea oportunităților de dezvoltare a turismului, eco-turismului și încurajarea activităților economice non-agricole inovative, pentru a crește numărul locurilor de muncă
- ❖ favorizarea agriculturii competitive prietenoase cu mediul
- ❖ susținerea dezvoltării rurale prin diversificarea serviciilor de bază destinate populației, pentru a crește calitatea vieții persoanelor defavorizate
- ❖ conservarea și promovarea patrimoniului cultural, ca mijloc de protejare a identității și coeziunii locale.

Strategia de dezvoltare a teritoriului include **activități** subsumate **obiectivelor de dezvoltare rurală 1 și 3**, cărora le-au fost asociate **domenii de intervenție** și **măsuri** specifice după cum urmează:

Obiectivul de dezvoltare rurală 1:	Favorizarea competitivității agriculturii
---	---

Priorități de dezvoltare rurală:	P2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor
---	--

tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor

Domenii de intervenție:	2B) Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor 2A) Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea sporirii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole
Măsuri:	M6/2B Sprijinirea tinerilor fermieri și a fermelor mici M7/2A Înființare, modernizare exploatații agricole și unități de procesare
Priorități de dezvoltare rurală:	P3: Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură
Domenii de intervenție:	3A) Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale
Măsuri:	M8/3A Promovare forme asociative M9/3A Scheme de calitate
Obiectivul de dezvoltare rurală 3:	Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă
Priorități de dezvoltare rurală:	P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale
Domeniul de intervenție:	6A) Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă
Măsuri:	M1/6A Sprijinirea microîntreprinderilor start-up M2/6A Modernizarea micorîntreprinderilor
Domeniul de intervenție:	6B) Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale
Măsuri:	M3/6B Crearea și extinderea serviciilor de bază destinate populației M4/6B Conservarea și promovarea patrimoniului cultural M5/6B Investiții în infrastructura socială și integrarea minorităților locale

SDL nu a suferit modificări din punct de vedere al obiectivelor, priorităților și rezultatelor planificate, dar **alocarea financiară asociată SDL a fost modificată de mai multe** ori în perioada de implementare, în principal din trei motive: (1) realocări de sume dinspre măsuri de finanțare accesate insuficient către măsuri de finanțare mai atractive pentru potențialii beneficiari, conform dinamicii necesităților reale de finanțare din teritoriu; (2) realocări de sume rămase necheltuite pe anumite măsuri, la finalizarea contractelor de finanțare, datorită economiilor din cadrul proiectelor, pentru ca acestea să nu rămână necheltuite, suplimentându-se astfel măsurile de interes pentru populație și (3) datorită bonusărilor primite de GALPM în urma evaluărilor de performanță și eficiență realizate în rândul GAL-urilor, pe baza performanței și eficienței sporite a activității GALPM, care a permis bonusări în urma evaluărilor efectuate. Criteriile de alocare a bonusărilor au inclus eficiența în contractarea proiectelor (au primit fonduri suplimentare GAL-urile cu cele mai multe contracte de finanțare semnate) și eficiența în efectuarea plăților (au primit sume suplimentare GAL-urile cu cele mai mari sume plătite efectiv beneficiarilor în baza contractelor de finanțare semnate).

Evoluția modificărilor suferite de alocările financiare structurată pe măsuri este evidențiată în Tabelul 2. Astfel, alocarea financiară totală asociată inițial SDL a fost de 1 879 972, 25 EUR a suferit diferite modificări, în special datorate bonusărilor primite de GAL PM în baza activității și rezultatelor sale, ajungând la data evaluării la suma de 2 424 902,37 EUR.

Aceste modificări au dus alocarea financiară pe km² de la 2 291,06 EUR inițial la 2 955,14 EUR și alocarea financiară pe locuitor de la 43,28 EUR inițial la 55,82 EUR, marcând o creștere de 29% față de alocările financiare inițiale.

Tabelul 2: Evoluția planului de finanțare (structurată pe măsuri)

Suprafață TERITORIU GAL (km²)	820.57	Plan de finantare initial	Plan de Finatare modificat prin Nota de aprobare nr 216588/ 08.10.2018	Plan de Finatare modificat prin Nota de aprobare nr 235351/ 13.05.2020 - BONUSARE 1	Plan de Finatare modificat prin Nota de aprobare nr 221615/ 16.08.2021 - BONUSARE 2	Plan de Finatare modificat prin Nota de aprobare nr 201471/ 26.07.2022 - BONUSARE 3	Plan de Finatare modificat prin Nota de aprobare nr 151692/ 06.08.2024	Plan de Finatare modificat prin Nota de aprobare nr 151549/ 13.03.2024
Populație TERITORIU GAL (locuitori)	43,440.00							
MĂSURA			CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ/ MĂSURĂ (FEADR + BUGET NAȚIONAL) / EURO					
M1/6A Sprijinirea microîntreprinderilor start-up		270,000.00	220,000.00	220,000.00	220,000.00	220,000.00	220,000.00	220,000.00
M2/6A Modernizarea microîntreprinderilor		220,000.00	270,000.00	268,296.28	385,053.88	465,053.88	465,053.88	465,053.88
M3/6B Crearea și extinderea serviciilor de bază destinate populației		450,000.00	468,512.53	558,526.33	558,526.33	779,454.63	846,681.06	822,679.16
M4/6B Păstrarea și promovarea patrimoniului cultural		150,000.00	150,000.00	150,000.00	150,000.00	150,000.00	108,267.31	108,267.31
M5/6B Investiții în infrastructura socială și integrarea minorităților locale		162,064.41	153,739.11	153,739.11	153,739.11	153,739.11	129,737.21	153,739.11
M6/2B Sprijinirea tinerilor fermieri și a fermelor mici		340,000.00	330,000.00	330,000.00	330,000.00	330,000.00	330,000.00	330,000.00
M7/2A Înființare, modernizare exploatații agricole si unitati de procesare		194,597.69	194,575.00	194,575.00	194,575.00	194,575.00	194,575.00	194,575.00
M8/3A Promovare forme asociative		60,000.07	59,835.53	117,079.75	117,079.75	117,079.75	115,587.91	115,587.91
M9/3A Scheme de calitate		33,310.08	33,310.08	15,000.00	15,000.00	15,000.00	15,000.00	15,000.00
TOTAL alocare financiară SDL		1,879,972.25	1,879,972.25	2,007,216.47	2,123,974.07	2,424,902.37	2,424,902.37	2,424,902.37
Alocare financiară / (km²)		2,291.06	2,291.06	2,446.12	2,588.41	2,955.14	2,955.14	2,955.14
Alocare financiară / locuitor		43.28	43.28	46.21	48.89	55.82	55.82	55.82
Cheltuieli de funcționare și animare		469,993.06	469,993.06	501,804.11	530,993.51	635,813.60	635,813.60	635,813.60

4. Cadrul de evaluare și metodologia

Cadrul de evaluare a fost elaborat de către evaluator după consultarea strategiei de dezvoltare locală și a documentelor aferente implementării și monitorizării activității de implementare a acesteia puse la dispoziție de către echipa GAL Podișul Mediașului.

Cadrul de evaluare a fost **discutat și agreat cu echipa** și a stat la baza elaborării instrumentelor de colectare a datelor.

Cadrul de evaluare cuprinde **3 teme de evaluare**, câte una asociată fiecărui obiectiv inclus în SDL și o temă de evaluare specifică despre valoarea adăugată adusă de abordarea *LEADER*. Pentru fiecare temă de evaluare au fost definite **întrebări de evaluare** (două întrebări pentru tema 1, trei întrebări pentru tema 2 și trei întrebări pentru tema 3) cu scopul de a surprinde complexitatea rezultatelor obținute prin implementarea SDL. Pentru fiecare întrebare au fost definite **criterii de evaluare** cărora li s-au asociat **indicatori** specifici, de natură calitativă și cantitativă, în funcție de specificul acțiunilor evaluate. Cadrul de evaluare este detaliat în tabelele 3, 4 și 5 de mai jos.

Tabelul 3: Cadrul de evaluare asociat Obiectivului de dezvoltare rurală 1. Favorizarea competitivității agriculturii

Tema de evaluare 1: Dezvoltarea afacerilor agricole din regiunea GAL Podișul Mediașului

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologie colectare date
❖ Dezvoltarea exploatațiilor agricole și a fermelor mici ❖ Susținerea tinerilor fermieri ❖ Modernizarea exploatațiilor agricole	❖ În ce măsură a contribuit implementarea SDL la sprijinirea tinerilor fermieri, dezvoltarea fermelor mici și a exploatațiilor agricole?	❖ Nr. ferme mici sprijinite ❖ Nr. de tineri fermieri sprijiniți ❖ Nr. exploatații agricole modernizate ❖ Nr. de locuri de muncă create	❖ Analiza documente ❖ Ancheta sociologică – chestionar aplicat online ❖ Interviu individual ❖ Interviu de grup – echipa GALPM

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologie colectare date
❖ Creșterea gradului de asociere a actorilor din agricultură în regiunea PM ❖ Implementarea lanțului scurt alimentar în baza asocierii ❖ Facilitarea cooperării pentru valorificarea beneficiilor aduse de schemele de calitate ale UE	❖ În ce măsură a contribuit implementarea SDL la creșterea gradului de asociere a actorilor din agricultură din regiunea GALPM și la conștientizarea beneficiilor aduse de abordări europene precum lanțul scurt alimentar și schemele de calitate?	❖ Nr. cooperative înființate ❖ Nr. de fermieri asociați în cooperativă ❖ Nr. parteneri proiect dezvoltare lanț scurt alimentar ❖ Nr. comenzi & livrări produse ❖ Nr. participări evenimente de promovare ❖ Nr. vizite de studiu ❖ Nr. de participanți la sesiuni de informare dedicate schemelor de calitate UE ❖ Nr. caiete de sarcini realizate ca parte a procesului de inițiere a dosarului pentru schema de calitate	❖ Analiza documente ❖ Ancheta sociologică – chestionar aplicat online ❖ Interviu individual ❖ Interviu de grup – echipa GALPM

Tabelul 4: Cadrul de evaluare asociat Obiectivului de dezvoltare rurală 3. Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

Tema de evaluare 2: Dezvoltarea echilibrată a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologie colectare date
❖ Stimularea antreprenoriatului non-agricol la nivel local ❖ Diversificarea afacerilor locale ❖ Creșterea oportunităților de ocupare – creare și menținere locuri de muncă	❖ În ce măsură a contribuit implementarea SDL la stimularea antreprenoriatului și crearea și menținerea de locuri de muncă în regiunea GALPM?	❖ Nr. de afaceri locale non-agricole susținute ❖ Nr. de noi afaceri locale înființate cu sprijinul SDL ❖ Nr. de locuri de muncă create	❖ Analiza documente ❖ Ancheta sociologică – chestionar aplicat online ❖ Interviu individual ❖ Interviu de grup – echipa GALPM

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologie colectare date
❖ Creșterea accesului populației la servicii și infrastructură locală și socială de calitate	❖ În ce măsură a contribuit implementarea SDL la creșterea accesului populației la servicii și infrastructură locală și socială de calitate în regiunea GALPM?	❖ Nr. primării care implementează proiecte dedicate extinderii serviciilor de bază pentru populație ❖ Nr. terenuri de sport amenajate ❖ Nr. proiecte de dotare pentru creșterea calității serviciilor destinate populației ❖ Nr. de intervenții pentru infrastructura socială ❖ Nr. persoane care au acces la servicii și infrastructură locală ❖ Nr. persoane care au acces la servicii și infrastructură socială ❖ Nr. de trasee turistice marcate	❖ Analiza documente ❖ Interviuri individuale ❖ Interviu de grup – echipa GALPM
❖ Conservarea și promovarea patrimoniului cultural de interes local	❖ Ce fel de contribuție a adus implementarea SDL la conservarea și promovarea patrimoniului cultural de interes local?	❖ Nr. de intervenții care au vizat patrimoniul cultural de interes local ❖ Nr. de persoane care au acces la infrastructură culturală ❖ Nr. activități de identificare și promovare a patrimoniului local (tradiții, obiceiuri, meșteșuguri)	❖ Analiza documente ❖ Interviuri individuale ❖ Interviu de grup – echipa GALPM

Tabelul 5: Cadrul de evaluare asociat dimensiunii de valoare adăugată adusă de abordarea și programul *LEADER*

Tema de evaluare 3: Valoarea adăugată adusă de abordarea *LEADER* în contextul implementării SDL GAL Podișul Mediașului

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologie colectare date
❖ Percepția despre GAL ❖ Încrederea antreprenorilor în capacitățile proprii și în oportunitățile oferite de diferite scheme de finanțare locale, naționale și europene ❖ Creșterea gradului de colaborare la nivel local	❖ În ce măsură a contribuit utilizarea abordării <i>LEADER</i> în implementarea SDL la îmbunătățirea capitalului social în regiunea GALPM?	❖ Satisfacția membrilor față de apartenența la GAL ❖ Satisfacția beneficiarilor față de comunicarea cu GAL ❖ Satisfacția beneficiarilor cu privire la sprijinul pentru depunerea și implementarea proiectelor ❖ Nr. cooperative înființate ❖ Nr. de fermieri asociați în cooperativă ❖ Nr. parteneri proiect dezvoltare lanț scurt alimentar	❖ Analiza documente ❖ Ancheta sociologică – chestionar aplicat online ❖ Interviu de grup – echipa GALPM
❖ Participarea comunității ❖ Preocuparea autorităților publice locale pentru aspectul general și calitatea vieții în comunitățile administrate	❖ În ce măsură a contribuit utilizarea abordării <i>LEADER</i> în implementarea SDL la îmbunătățirea guvernantei locale în regiunea GALPM?	❖ Percepția beneficiarilor față de relevanța SDL pentru regiune ❖ Percepția beneficiarilor față de interacțiunea între actorii locali din regiunea GALPM ❖ Nr. de proiecte care includ activități / măsuri destinate aspectului general al comunităților ❖ Nr. de proiecte care includ măsuri destinate creșterii	❖ Analiza documente ❖ Ancheta sociologică – chestionar aplicat online ❖ Interviu de grup – echipa GALPM

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologie colectare date
		calității vieții și/sau serviciilor publice	
❖ Dezvoltarea regiunii (reflectată în rezultatele SDL) ❖ Cunoașterea și încrederea în abordarea LEADER ❖ Beneficiile abordării LEADER	❖ În ce măsură a contribuit utilizarea abordării LEADER în implementarea SDL la generarea de rezultate cu impact pozitiv asupra comunităților și cetățenilor din regiunea GALPM?	❖ Gradul de atingere a rezultatelor propuse în SDL ❖ Cunoașterea abordării LEADER ❖ Încrederea în abordarea LEADER ❖ Satisfacția față de beneficiile obținute ❖ Șansele de continuitate a efectelor după încheierea finanțării	❖ Analiza documente ❖ Ancheta sociologică – chestionar aplicat online ❖ Interviu de grup – echipa GALPM

Metodologia de evaluare a fost detaliată pe baza cadrului de evaluare de mai sus și cuprinde o **combinație de metode și instrumente de evaluare** care asigură o colectare echilibrată a datelor și posibilitatea de triangulare a acestora pentru a valida concluziile evaluării. **Metodele folosite** au fost analiza de documente, ancheta sociologică și interviul, cu varianta individuală și de grup. Pentru fiecare metodă au fost elaborate instrumente specifice: grila de analiză de conținut, chestionarul și ghidul de interviu.

Prezentul raport de evaluare se bazează pe **date primare**, culese în perioada 10-22 august 2025 online și față în față, și **date secundare** culese din documentația aferentă implementării SDL pusă la dispoziție de echipa GAL. Chestionarul a fost transmis prin mijloace de comunicare electronice către un număr de 145 de persoane, incluzând membri GAL, beneficiari de finanțare, solicitanți și participanți la sesiunile de informare derulate pentru promovarea apelurilor din cadrul SDL. Au răspuns chestionarului un număr de 48 de persoane, reprezentând o **rată de răspuns de 33%**. Cei 48 de respondenți rezidează în 23 de localități din raza de acoperire a GAL Podișul Mediașului, fiind în procent de 72,9% bărbați și 27,1% femei, cu vârste cuprinse între 18-29 de ani (8,3%), 30-45 de ani (50%), 46-65 de ani (35,4%) și peste 65 de ani (6,3%). Din punct de vedere al tipurilor de actori locali reprezentanți, dintre cei 48 de respondenți 37,5% reprezintă SRL-uri, 27,1% primării, 12,5% ONG-uri, 10,4% PFA-uri, 6,3% întreprinderi individuale și 6,3% alte tipuri de entități. Din punct de vedere al relației și interacțiunii cu GAL Podișul Mediașului, dintre cei 48 de respondenți 43 (89,5%) sunt membri GAL. Respondenților li s-a cerut să se încadreze la categoria cu care se identifică cel mai bine în relația cu GAL Podișul Mediașului, astfel că 37,5% s-au identificat cu statutul de membru GAL, 39,6% cu cel de beneficiar (cu proiect depus, selectat și finanțat), 10,4% cu statutul de solicitant (proiect depus dar nefinanțat), alți 10,4% cu statutul de participant la activități de animare / informare și 2,1% cu altă formă de interacțiune.

Datele secundare au fost culese prin analiza următoarelor **tipuri de documente**:

- ❖ Strategia de dezvoltare locală (SDL)
- ❖ Cadrul financiar SDL cu modificările ulterioare

- ❖ Rapoarte de activitate ale GAL Podișul Mediașului
- ❖ Rapoarte de activitate aferente proiectelor implementate de GAL Podișul Mediașului și beneficiarii de finanțare
- ❖ Documente de monitorizare a activității GAL Podișul Mediașului (centralizatoare ale proiectelor depuse, selectate, cotate; centralizatoare ale alocărilor financiare și contribuției financiare a beneficiarilor; centralizatoare ale indicatorilor de rezultat)
- ❖ Documentația aferentă evaluării intermediare a SDL
- ❖ Fișele de prezentare ale proiectelor finanțate
- ❖ Pagina web www.galpm.ro

5. Analiza de ansamblu a eficacității SDL

Analiza datelor primare și secundare culese pentru prezenta evaluare evidențiază faptul că eficacitatea SDL implementată de GAL Podișul Mediașului este una ridicată, cu depășirea semnificativă a majorității indicatorilor de rezultat stabiliți, depășire care indică o performanță crescută a activității și managementului practicat de GAL Podișul Mediașului.

Din punct de vedere financiar, eficiența SDL este una ridicată, pentru toate domeniile și măsurile înregistrându-se plăți efectuate la niveluri care depășesc cu mult pragul de 50% (toate măsurile înregistrează plăți în procent de peste 85%).

Eficiența rezultatelor este și ea una ridicată, cu indicatori care depășesc cu mult țintele stabilite (dintre cei 11 indicatori de rezultat stabiliți, 9 înregistrează procente de realizare care depășesc 100%, cu 6 indicatori care depășesc 200% și doar 2 indicatori care au fost atinși parțial).

5.1. Eficacitatea financiară a măsurilor la nivel de SDL

Eficacitatea financiară a măsurilor SDL este una ridicată, așa cum se rezultă din Tabelul 6 de mai jos. Pentru toate cele 9 măsuri plățile efectuate la data evaluării depășesc procentul de 85%, cu 3 măsuri care au atins procentul de 100% pentru sumele plătite și 4 măsuri care se situează la peste 90%. Media procentuală a plăților efectuate până la data evaluării, prin raportare la bugetul alocat la momentul evaluării, este de 92,38%. Trei dintre măsuri înregistrează o valoare contractată mai mare decât bugetul alocat inițial. La momentul evaluării, toate datele arată că există toate premisele pentru ca plățile să fie realizate integral până la finalizarea perioadei de implementare a strategiei.

Tabelul 6: Eficacitatea financiară a măsurilor SDL

Denumire măsură	Buget alocat inițial	Buget alocat la momentul evaluării	Valoare contractată	Plăți efectuate la 30.08.2025	Eficacitate financiară (%)	Eficacitate financiară (calificativ)
M1/6A Sprijinirea microîntreprinderilor start-up	270,000.00	220,000.00	220,000.00	220,000.00	100.00	Ridicată
M2/6A Modernizarea microîntreprinderilor	220,000.00	583,405.92	583,788.85	515,353.82	88.34	Ridicată
M3/6B Crearea și extinderea serviciilor	450,000.00	846,681.06	841,514.40	727,570.47	85.93	Ridicată

Denumire masură	Buget alocat inițial	Buget alocat la momentul evaluării	Valoare contractată	Plăți efectuate la 30.08.2025	Eficacitate financiară (%)	Eficacitate financiară (calificativ)
de bază destinate populației						
M4/6B Păstrarea și promovarea patrimoniului cultural	150,000.00	108,267.31	150,000.00	107,899.43	99.66	Ridicată
M5/6B Investiții în infrastructura socială și integrarea minorităților locale	162,064.00	129,737.21	153,530.00	124,237.79	95.76	Ridicată
M6/2B Sprijinirea tinerilor fermieri și a fermelor mici	340,000.00	330,000.00	330,000.00	330,000.00	100.00	Ridicată
M7/2A Înființare, modernizare exploatații agricole și unități de procesare	194,598.00	194,575.00	194,575.00	193,940.87	99.67	Ridicată
M8/3A Promovare forme asociative	60,000.00	115,587.91	117,078.78	115,586.94	100.00	Ridicată
M9/3A Scheme de calitate	33,310.00	15,000.00	14,997.61	14,988.52	99.92	Ridicată
TOTAL	1,879,972.00	2,543,254.41	2,605,484.64	2,349,577.84	92.38	Ridicată

5.2 Eficacitatea SDL, la nivel de domeniu de intervenție

Din punct de vedere al eficienței SDL la nivel de domeniu de intervenție, GAL Podișul Mediașului înregistrează și aici rezultate excelente, cu indicatori care depășesc cu mult țintele stabilite, după cum ilustrează Tabelul 7 mai jos.

Valoarea planificată a indicatorilor de rezultat a fost atinsă integral pentru 4 dintre cele 5 domenii de intervenție acoperite de strategie, cu depășiri semnificative ale țăintelor stabilite, variind între 133% și 1335%.

În cazul unui singur domeniu de intervenție indicatorii de rezultat au fost atinși parțial, la nivel de 50% și respectiv 67% din ținta inițială stabilită, respectiv domeniul 2A) *Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea sporirii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole*. Această situație se datorează includerii măsurii M6/2B *Sprijinirea tinerilor fermieri și a fermelor mici* atât în domeniul 2A cât și în domeniul 2B) *Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor*. Stabilirea indicatorilor de rezultat a fost făcută în oglindă, cu valori identice pentru fiecare dintre cele două domenii în care a fost inclusă măsura M6 *Sprijinirea tinerilor fermieri și a fermelor mici*, respectiv 3 exploatații agricole și 2 locuri de muncă pentru fiecare dintre cele două domenii. În vreme ce în cazul indicatorilor de rezultat aferenți domeniului 2B) țintele stabilite au fost depășite cu mai

mult decât dublu (7 exploatații agricole în loc de 3 planificate și 5 locuri de muncă în loc de 2 planificate), în cazul domeniului 2A) contextul și interesul actorilor locali a permis doar atingerea parțială a indicatorilor stabiliți, respectiv 2 exploatații agricole în loc de 3 (grad de atingere a țintei 67%) și 1 loc de muncă în loc de 2 (grad de atingere a țintei 50%). La nivel de măsură însă, dacă rezultatele se cumulează fără separarea pe domenii, indicatorii stabiliți au fost depășiți: 6 locuri de muncă realizate în loc de 4 planificate și 9 exploatații agricole realizate în loc de 6 planificate.

În cadrul domeniului 3A) *Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale* menționăm faptul că indicatorul exploatații agricole, cu valoarea realizată 9 (grad de atingere 150% prin raportare la ținta stabilită de 6 exploatații agricole) prezintă o situație specifică datorată activității aferente măsurii M9/3A *Scheme de calitate*. În cadrul acestei măsuri actorii locali din regiunea GAL Podișul Mediașului nu au avut capacitatea de a depune proiecte, astfel că GAL Podișul Mediașului a depus și implementat un proiect dedicat exploatațiilor agricole din zonă interesate de schemele de calitate ale UE. În cadrul proiectului 20 de reprezentanți ai exploatațiilor agricole din zonă au beneficiat de informare, vizite de studiu și asistență pentru realizarea caietului de sarcini ca pas necesar pentru inițierea procesului de accesare a schemei de calitate UE. Aceste 20 de exploatații agricole nu au fost raportate în tabelul indicatorilor de mai jos în contextul în care proiectul a fost gestionat de către GAL Podișul Mediașului, însă cele 20 de exploatații agricole participante la activitățile proiectului au beneficiat de activitățile acestui proiect. Dacă acest indicator ar fi inclus în tabelul de raportare, valoarea realizată a indicatorului exploatații agricole aferent domeniului 3A) se schimbă din 9 în 29, iar procentul de îndeplinire a țintei stabilite devine 483,33% în loc de 150%.

Având în vedere aceste detalii, precum și depășirea semnificativă a tuturor țăintelor stabilite pentru toți ceilalți indicatori, concluzionăm că **eficiența SDL la nivel de domeniu de intervenție este una ridicată**, cu mențiunea că susținerea tinerilor fermieri s-a dovedit a fi de mai mare interes pentru actorii locali decât dezvoltarea fermelor mici.

Tabelul 7: Eficacitatea SDL la nivel de domeniu de intervenție

Domenii de intervenție	Indicatori de rezultat	Valoare planificată	Valoare realizată	Eficacitate (%)	Eficacitate (calificativ)
2B) Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor	exploatații agricole	3	7	233	Ridicată
	locuri de muncă	2	5	250	Ridicată
2A) Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea sporirii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole	exploatații agricole	3	2	67	Medie
	locuri de muncă	2	1	50	Medie
3A) Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai	exploatații agricole	6	9	150	Ridicată

Domenii de intervenție	Indicatori de rezultat	Valoare planificată	Valoare realizată	Eficacitate (%)	Eficacitate (calificativ)
bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale					
	locuri de muncă	1	1	100	Ridicată
6A) Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă	locuri de muncă	3	5	166	Ridicată
	locuri de muncă	2	11.5	575	Ridicată
6B) Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale	persoane	10000	35464	355	Ridicată
	persoane	1000	3971	397	Ridicată
	persoane	300	4005	1,335	Ridicată

6. Răspuns la întrebările de evaluare

Tema de evaluare 1: *Dezvoltarea afacerilor agricole din regiunea GAL Podișul Mediașului* a fost definită pentru a evalua obiectivul de dezvoltare rurală 1: Favorizarea competitivității agriculturii. Această temă de evaluare acoperă activități încadrate în prioritățile **P2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor și**

P3: Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură și asociate următoarelor măsuri:

- ❖ **M6/2B** Sprijinirea tinerilor fermieri și a fermelor mici
- ❖ **M7/2A** Înființare, modernizare exploatații agricole și unități de procesare
- ❖ **M8/3A** Promovare forme asociative
- ❖ **M9/3A** Scheme de calitate

Pentru evaluarea acestei teme au fost elaborate două **întrebări de evaluare**:

- ❖ În ce măsură a contribuit implementarea SDL la sprijinirea tinerilor fermieri, dezvoltarea fermelor mici și a exploatațiilor agricole?
- ❖ În ce măsură a contribuit implementarea SDL la creșterea gradului de asociere a actorilor din agricultură din regiunea GALPM și la conștientizarea beneficiilor aduse de abordări europene precum lanțul scurt alimentar și schemele de calitate?

Întrebarea de evaluare *În ce măsură a contribuit implementarea SDL la sprijinirea tinerilor fermieri, dezvoltarea fermelor mici și a exploatațiilor agricole?* a fost explorată pe baza a trei criterii de evaluare: (1)

dezvoltarea exploatațiilor agricole și a fermelor mici, (2) susținerea tinerilor fermieri și (3) modernizarea exploatațiilor agricole. Pe baza datelor culese și analizate **răspunsul la această întrebare** de evaluare este că **SDL a contribuit în foarte mare măsură la sprijinirea tinerilor fermieri și dezvoltarea exploatațiilor agricole și în mare măsură la dezvoltarea fermelor mici.**

Indicatorii definiți pentru criteriile asociate acestei întrebări de evaluare au următoarele valori:

❖ Nr. ferme mici sprijinite	2 ferme (M6)
❖ Nr. de tineri fermieri sprijiniți	7 tineri fermieri (M6)
❖ Nr. exploatații agricole modernizate	1 exploatație agricolă (M7)
❖ Nr. de locuri de muncă create	7 (M6, M7, M8)

Proiectele susținute în cadrul măsurii **M6/2B** Sprijinirea tinerilor fermieri și a fermelor mici au contribuit la susținerea instalării a 7 tineri fermieri în exploatațiile agricole din regiunea acoperită de GAL Podișul Mediașului, în vreme ce 2 ferme mici au fost susținute să își dezvolte activitățile prin achiziționarea de materii prime și echipamente. Pe lângă accesarea sprijinului oferit în contextul SDL, 2 dintre actorii locali care au beneficiat de acest sprijin și-au crescut capacitatea de accesare a fondurilor și încrederea că știu și pot să gestioneze proiecte, accesând, pe baza acestei prime experiențe, proiecte din alte scheme naționale și europene de finanțare cu valori semnificativ mai mari decât sumele primite în contextul SDL. În privința exploatațiilor agricole modernizate, o exploatație agricolă a fost susținută să achiziționeze echipamente moderne pentru cultivarea și recoltarea porumbului și păioaselor. Proiectul susținut a fost co-finanțat în procent de 50% de către beneficiar. În cadrul proiectelor susținute prin aceste măsuri au fost create 7 noi locuri de muncă.

Întrebarea de evaluare *În ce măsură a contribuit implementarea SDL la creșterea gradului de asociere a actorilor din agricultură din regiunea GALPM și la conștientizarea beneficiilor aduse de abordări europene precum lanțul scurt alimentar și schemele de calitate?* a fost explorată pe baza a trei **criterii de evaluare**: (1) Creșterea gradului de asociere a actorilor din agricultură în regiunea PM, (2) Implementarea lanțului scurt alimentar în baza asocierii și (3) Facilitarea cooperării pentru valorificarea beneficiilor aduse de schemele de calitate ale UE. Pe baza datelor culese și analizate **răspunsul la această întrebare de evaluare** este că **SDL a contribuit în foarte mare măsură la creșterea gradului de asociere a actorilor din agricultură și la conștientizarea beneficiilor aduse de abordările europene precum lanțul scurt alimentar și schemele de calitate.**

Indicatorii definiți pentru criteriile asociate acestei întrebări de evaluare au următoarele valori:

❖ Nr. cooperative înființate	1 cooperativă (M8)
❖ Nr. de fermieri asociați în cooperativă	5 fermieri (M8)
❖ Nr. parteneri proiect dezvoltare lanț scurt alimentar	8 (M8)
❖ Nr. comenzi & livrări produse	377 (M8)
❖ Nr. participări evenimente de promovare	9 (M8)
❖ Nr. vizite de studiu	3 (M9)
❖ Nr. de participanți la sesiuni de informare dedicate schemelor de calitate UE	20 (M9)
❖ Nr. caiete de sarcini realizate ca parte a procesului de inițiere a dosarului pentru schema de calitate UE	1 (M9)

Proiectele susținute în cadrul măsurii **M8/3A** - Promovare forme asociative au contribuit la constituirea cooperativei **Bucate din proximitate**, care a reunit 5 fermieri. Cooperativa s-a asociat cu alți 8 producători locali pentru implementarea unui lanț scurt alimentar bazat pe livrarea de produse direct de la producător către beneficiari din regiune, cu ajutorul echipamentelor achiziționate cu sprijinul SDL. Parteneriatul inițiat

de cooperativa Bucate din proximitate a livrat, în perioada de implementare a proiectului, 377 de comenzi de produse locale livrate în regiunea Podișul Mediașului și a participat la 8 evenimente de promovare a produselor locale (târguri de produse locale la Bazna, Mediaș, Micăsasa, Valea Viilor, Biertan, festivaluri locale Semnițe cu suflet la Mediaș, Povestea Vinului la Mediaș, Festivalul Verzei la Moșna), precum și la un schimb de experiență internațional cu privire la lanțurile scurte alimentare în cadrul CoopNet 2.0 în Belgia.

În cadrul măsurii M9/3A – *Scheme de calitate* a fost implementat un singur proiect gestionat direct de GAL Podișul Mediașului, ai cărui beneficiari au fost 20 de reprezentanți ai actorilor agricoli locali care au participat la activități de informare și formare cu privire la schemele de calitate europene și beneficiile acestora, precum și la vizite de studiu la producători care beneficiază de aceste scheme de calitate. Au fost organizate 3 vizite de studiu la DORIPESCO SA din comuna Hălchiu, județul Brașov, care a dezvoltat schema de calitate Novacul Afumat din Țara Bârsei, Asociația de promovare a produselor tradiționale de pe Valea Gurghiului din Ibănești, județul Mureș, care a dezvoltat certificarea de produs de origine protejată pentru Telemeaua de Ibănești și la Asociația crescătorilor de Ovine care deține certificarea pentru Telemău de Sibiu. În cadrul proiectului a fost dezvoltat și caietul de sarcini model pentru Porcul de Bazna – DOP, întocmit conform Regulamentului(UE) privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare.

Tema de evaluare 2: *Obținerea unei dezvoltări echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă* a fost definită pentru a evalua obiectivul de dezvoltare rurală 3: Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă. Această temă de evaluare acoperă activități încadrate în prioritatea **P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale**, asociată următoarelor măsuri:

- ❖ **M1/6A** Sprijinirea microîntreprinderilor start-up
- ❖ **M2/6A** Modernizarea micorîntreprinderilor
- ❖ **M3/6B** Crearea și extinderea serviciilor de bază destinate populației
- ❖ **M4/6B** Conservarea și promovarea patrimoniului cultural
- ❖ **M5/6B** Investiții în infrastructura socială și integrarea minorităților locale

Pentru evaluarea acestei teme au fost elaborate trei **întrebări de evaluare**:

- ❖ În ce măsură a contribuit implementarea SDL la stimularea antreprenoriatului și crearea și menținerea de locuri de muncă în regiunea GALPM?
- ❖ În ce măsură a contribuit implementarea SDL la creșterea accesului populației la servicii și infrastructură locală și socială în regiunea GALPM?
- ❖ Ce fel de contribuție a adus implementarea SDL la conservarea și crearea patrimoniului cultural de interes local?

Întrebarea de evaluare *În ce măsură a contribuit implementarea SDL la stimularea antreprenoriatului și crearea și menținerea de locuri de muncă în regiunea GALPM?* a fost explorată pe baza a trei criterii de evaluare: (1) Stimularea antreprenoriatului non-agricol la nivel local, (2) Diversificarea afacerilor locale și (3) Creșterea oportunităților de ocupare – creare și menținere locuri de muncă. Pe baza datelor culese și analizate **răspunsul la această întrebare de evaluare** este că **SDL a contribuit în foarte mare măsură la stimularea antreprenoriatului local și crearea de locuri de muncă în regiunea GALPM.**

Indicatorii definiți pentru criteriile asociate acestei întrebări de evaluare au următoarele valori:

❖ Nr. de afaceri locale non-agricole susținute	17 (13 M1, 4 M2)
❖ Nr. de noi afaceri locale înființate cu sprijinul SDL	4 (M1)
❖ Nr. de locuri de muncă create	13,5 (M1, M2)

Proiectele susținute în cadrul măsurii *M1/6A Sprijinirea microîntreprinderilor start-up* au contribuit la înființarea a 4 noi afaceri locale cu obiecte de activitate variind de la înființare centru de închiriere echipamente recreaționale, la producție de mobilier, înființare camping și servicii IT. Pe lângă aceste 4 noi afaceri locale dezvoltare cu ajutorul SDL, în cadrul *M2/6A Modernizarea micro-întreprinderilor* a fost susținută modernizarea altor 13 afaceri locale non-agricole care au urmărit creșterea competitivității prin achiziționarea de dotări și echipamente care susțin activitatea economică și permit extinderea acesteia prin creșterea zonei de acoperire a serviciilor sau prin diversificarea serviciilor. Un producător local de produse alimentare a decis extinderea serviciilor sale prin dezvoltarea de facilități de cazare prin transformarea unei case țărănești. Un furnizor de servicii recreaționale (închirieri biciclete) și-a extins aria de activitate prin furnizarea de servicii de team-building pentru firme atât outdoor cât și indoor. Un număr de 13,5 locuri de muncă au fost create și menținute în cadrul proiectelor susținute prin aceste măsuri. Și în cazul actorilor locali care au beneficiat de sprijin în contextul SDL a crescut capacitatea lor de a gestiona fonduri și încrederea în sistemele de susținere bazate pe finanțări nerambursabile, ducând la accesarea altor fonduri disponibile pentru extinderea și susținerea activităților derulate.

Întrebarea de evaluare *În ce măsură a contribuit implementarea SDL la creșterea accesului populației la servicii și infrastructură locală și socială de calitate în regiunea GALPM?* a fost explorată pe baza unui singur **criteriu de evaluare** de evaluare: (1) Creșterea accesului populației la servicii și infrastructură locală și socială. Pe baza datelor culese și analizate **răspunsul la această întrebare de evaluare** este că **SDL a contribuit în foarte mare măsură la creșterea accesului populației la servicii și infrastructură locală și socială de calitate.**

Indicatorii definiți pentru criteriile asociate acestei întrebări de evaluare au următoarele valori:

❖ Nr. primării care implementează proiecte dedicate extinderii serviciilor de bază pentru populație	16 (M3)
❖ Nr. terenuri de sport amenajate	3 (M3)
❖ Nr. proiecte de dotare pentru creșterea calității serviciilor destinate populației	21 (M3, M5)
❖ Nr. de intervenții pentru infrastructura socială	3 (M5)
❖ Nr. persoane care au acces la servicii și infrastructură locală	35464 (M3)
❖ Nr. persoane care au acces la servicii și infrastructură socială	4005 (M5)
❖ Nr. de trasee turistice marcate	6 (cooperare)

Proiectele susținute în cadrul măsurilor *M3/6B Crearea și extinderea serviciilor de bază destinate populației* și *M5/6B Investiții în infrastructura socială și integrarea minorităților locale* au fost implementate de către primării și au vizat extinderea serviciilor de bază destinate populației și creșterea calității acestora, precum și investiții în infrastructura socială, în special infrastructura de sănătate la nivel local. Astfel, toate cele 16 primării ale comunelor încadrate în aria de acoperire a SDL au implementat proiecte destinate îmbunătățirii serviciilor destinate populației. Principalele tipuri de intervenții au vizat achiziționarea de echipamente și dotări care permit primăriilor o mai bună gestionare a spațiului public (drumuri, clădiri, spații verzi) și o calitate crescută a serviciilor publice prin dotarea primăriilor cu echipamente de birou și IT. În comuna Blăjel a fost achiziționat un echipament de capacitate mică pentru intervenție în caz de incendiu, în comuna Axente Sever a fost dotat sediul primăriei cu un sistem integrat de panouri solare, iar

În comuna Hoghilag au fost realizate lucrări de reparații ale clădirii în care funcționează primăria. Pe teritoriul acoperit de GAL Podișul Mediașului au fost amenajate trei terenuri de sport multifuncționale în comunele Dârlos și Moșna. În privința infrastructurii sociale, principalele intervenții au vizat infrastructura locală de sănătate, prin înființarea și dotarea unui centru de asistență medicală comunitară și socială în comuna Șeica Mică, reabilitarea și modernizarea clădirii dispensarului din Buzd, comuna Brateiu, care va fi extins ca centru multifuncțional de asistență comunitară, și dotarea unui cabinet stomatologic din cadrul complexului medico-social din comuna Valea Viilor. Serviciile extinse dezvoltate pe baza acestor intervenții sunt accesibile tuturor locuitorilor comunelor, impactul estimat fiind de 35 464 de persoane care au acces la servicii de infrastructură locală îmbunătățite (drumuri, spații publice de recreere, terenuri sportive, clădiri de utilitate publică, inclusiv școli) și 4005 persoane care au acces la servicii de infrastructură socială de calitate crescută (centru de asistență medicală, cabinet stomatologic, dispensar). Aceste servicii pot fi accesate și de locuitorii comunelor învecinate, extinzând astfel aria de acoperire a acestor servicii.

GAL Podișul Mediașului a implementat un proiect de cooperare în parteneriat cu alte 3 grupuri de acțiune locală, prin care au fost marcate 6 trasee turistice în lungime de 30 kilometri situate în Colinele Transilvaniei, care străbat teritoriul comunelor Valea Viilor, Moșna și Hoghilag, aducând o nouă dimensiune accesului populației din zonă la infrastructură de recreere. Prin promovarea acestor trasee turistice sunt atrași în regiune turiști care pot utiliza facilitățile de cazare, restaurant și recreere disponibile în zona Podișului Mediașului.

Întrebarea de evaluare *Ce fel de contribuție a adus implementarea SDL la conservarea și promovarea patrimoniului cultural de interes local?* a fost explorată pe baza a unui singur **criteriu de evaluare**: (1) Conservarea și promovarea patrimoniului cultural de interes local. Pe baza datelor culese și analizate **răspunsul la această întrebare de evaluare** este că **SDL a contribuit în mare măsură la conservarea și promovarea patrimoniului cultural de interes local.**

Indicatorii definiți pentru criteriile asociate acestei întrebări de evaluare au următoarele valori:

❖ Nr. de intervenții care au vizat patrimoniul cultural de interes local	3 (M4)
❖ Nr. unități culturale locale dotate	4 (M3)
❖ Nr. de persoane care au acces la infrastructură culturală	3971 (M4)
❖ Nr. activități de identificare și promovare a patrimoniului local (tradiții, obiceiuri, meșteșuguri)	8 (M3, M4)

Proiectele susținute în cadrul măsurii *M4/6B - Conservarea și promovarea patrimoniului cultural* au contribuit la renovarea și dotarea unităților culturale locale, la care se adaugă activitățile de renovare realizate în cadrul unor proiecte susținute prin măsura *M3/6B Crearea și extinderea serviciilor de bază destinate populației*. Au devenit astfel disponibile pentru populație unități culturale locale în spații mai adecvate și dotate corespunzător în localitățile Hoghilag, Șaros pe Târnavă, Dumbrăveni, Alma și Smig. În clădirea renovată a fostei primării Valchid (comuna Hoghilag) a fost amenajat un atelier de creație folclorică. La Șeica Mică a fost restaurată o gospodărie tradițională cu scopul de a revitaliza și pune în valoare peisajul cultural din Podișul Mediașului. Restaurarea a urmărit să ofere un model de bune practici în restaurarea gospodăriilor tradiționale pentru a conserva peisajul local tradițional care riscă să fie profund alterat de restaurări neadaptate specificului zonei și care nu păstrează tradiția și peisajul local. Restaurarea poate deveni un model pentru alte proiecte similare din zona Podișul Mediașului.

GAL Podișul Mediașului a implementat un proiect de cooperare în parteneriat cu alte 5 grupuri de acțiune locală, destinat promovării tradițiilor, obiceiurilor și meșteșugurilor tradiționale (TOM). Proiectul TOM a urmărit să crească accesul GAL Podișul Mediașului și al actorilor locali din zonă la soluții de transfer de

expertiză care să stimuleze inovarea în domeniul conservării, valorificării și promovării patrimoniului cultural local material și imaterial. Cooperarea în contextul SDL a inclus prezența partenerilor la 4 târguri și festivaluri de promovare a patrimoniului cultural local, inclusiv participarea la târgul internațional Feria de Artesania din Lanzarote, Spania, festival care reunește în fiecare an producători locali și meșteșugari, din Insulele arhipeagului Canare și din Europa. Facilitarea acestor conexiuni între comunitățile de artizani și păstrători ai tradițiilor, obiceiurilor și meșteșugurilor din Podișul Mediașului și din comunități europene joacă un rol esențial în cultivarea unei identități rurale europene, pornind de la cultura și valorile comune ale satului contemporan. În proiectul TOM au mai fost realizate albume cu imagini care ilustrează tradițiile, obiceiurile și meșteșugurile, un website de promovare și un studiu care a contribuit la identificarea tradițiilor, obiceiurilor și meșteșugurilor din Podișul Mediașului.

Tema de evaluare 3: *Valoarea adăugată adusă de abordarea LEADER în contextul implementării SDL GAL Podișul Mediașului* a fost definită pentru a evalua modul specific în care abordarea LEADER a generat valoare adăugată în contextul SDL GAL Podișul Mediașului prin elementele sale specifice. Această temă de evaluare este una **transversală**, pentru a cărei evaluare au fost utilizate informațiile deja prezentate, ca parte din evaluarea celor două obiective ale SDL, precum și pe baza unor date primare culese special pentru evaluarea acestei componente prin intermediul chestionarului online.

Pentru evaluarea acestei teme au fost elaborate trei **întrebări de evaluare**:

- ❖ În ce măsură a contribuit utilizarea abordării *LEADER* în implementarea SDL la îmbunătățirea capitalului social în regiunea GALPM?
- ❖ În ce măsură a contribuit utilizarea abordării *LEADER* în implementarea SDL la îmbunătățirea guvernantei locale în regiunea GALPM?
- ❖ În ce măsură a contribuit utilizarea abordării *LEADER* în implementarea SDL la generarea de rezultate cu impact pozitiv asupra comunităților și cetățenilor din regiunea GALPM?

Întrebarea de evaluare *În ce măsură a contribuit utilizarea abordării LEADER în implementarea SDL la îmbunătățirea capitalului social în regiunea GAL PM?* a fost explorată pe baza a trei **criterii de evaluare**: (1) Percepția despre GAL, (2) Încrederea antreprenorilor în capacitățile proprii și în oportunitățile oferite de diferite scheme de finanțare locale, naționale și europene și (3) Creșterea gradului de colaborare la nivel local.

Indicatorii definiți pentru criteriile asociate acestei întrebări de evaluare au următoarele valori:

- ❖ Satisfacția membrilor față de apartenența la GAL 89,6% foarte bună & bună
- ❖ Satisfacția beneficiarilor față de comunicarea cu GAL 97,9% foarte mulțumit/ă și mulțumit/ă
- ❖ Satisfacția beneficiarilor cu privire la sprijinul pentru depunerea și implementarea proiectelor
81,3% foarte mulțumit/ă & mulțumit/ă (depundere)
75% foarte mulțumit/ă & mulțumit/ă (implementare)
- ❖ Nr. cooperative înființate 1 cooperativă (M8)
- ❖ Nr. de fermieri asociați în cooperativă 5 fermieri (M8)
- ❖ Nr. parteneri proiect dezvoltare lanț scurt alimentar 8 producători locali (M8)
- ❖ Nr. de beneficiari care au accesat și alte tipuri de finanțări după experiența cu GALPM 4

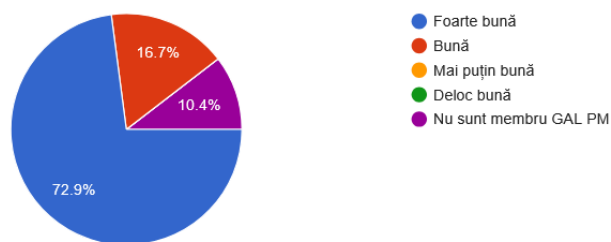
Pe baza datelor culese și analizate **răspunsul la această întrebare de evaluare** este că **utilizarea abordării LEADER în implementarea SDL a contribuit în foarte mare măsură la dezvoltarea capitalului social în**

regiunea GAL Podișul Mediașului datorită gradului sporit de încredere și interacțiune dintre actorii locali pe care activitățile de promovare și implementare a SDL în baza abordării LEADER l-a consolidat.

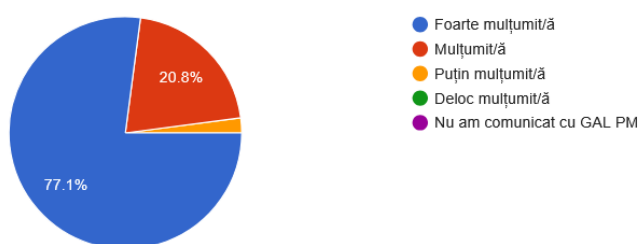
Datele primare culese prin intermediul chestionarului online ilustrează un grad sporit de satisfacție al membrilor GAL față de decizia de a se alătura grupului.

Comunicarea echipei GAL Podișul Mediașului cu membrii comunităților deservite este și ea foarte bine apreciată de către respondenți, cu un procent de 77,1% persoane care se declară foarte mulțumite și 20,8% mulțumite de comunicarea cu echipa GAL, în total un semnificativ procent de 97,9% persoane mulțumite și foarte mulțumite de comunicare. Activitatea GAL de gestionare a măsurilor de sprijin incluse în strategie a fost și ea foarte bine apreciată, cu 81,3% persoane foarte mulțumite & mulțumite de sprijinul obținut din partea GAL în vederea depunerii proiectelor și 75% persoane foarte mulțumite & mulțumite de sprijinul primit în perioada de implementare a proiectelor.

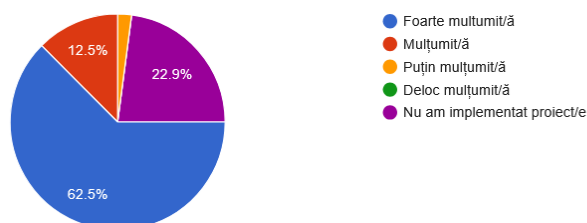
3. Considerați că decizia de a fi membru în Asociația Grupul de Acțiune Locală Podișul Mediașului” (GAL PM) în perioada 2016-2025 a fost o decizie:

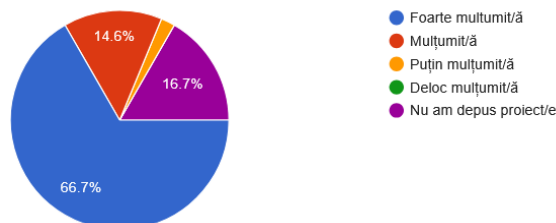
12. Cât de mulțumit/ă sunteți de comunicarea cu echipa GAL PM în perioada 2016-2025?

14. Cât de mulțumit/ă sunteți de sprijinul primit din partea GAL PM pentru implementarea proiectului/elor în perioada 2016-2025?

13. Cât de mulțumit/ă sunteți de sprijinul primit din partea GAL PM pentru depunerea proiectului/elor în perioada 2016-2025?

Pe lângă nivelul crescut de satisfacție și încredere al membrilor și beneficiarilor GAL Podișul Mediașului ilustrat mai sus, contribuția utilizării abordării *LEADER* în implementarea SDL este identificabilă și în cresțerea nivelului de încredere reciprocă între actorii locali care au ales să coopereze prin asocierea pentru a constitui o cooperativă și crearea unui parteneriat extins pentru implementarea lanțului scurt alimentar detaliat la tema de evaluare 2, precum și în consolidarea încrederii în sine a antreprenorilor din regiune care, după experiența de accesare a fondurilor disponibile prin SDL și gestionate pe baza abordării LEADER, au dobândit încredere în propriile capacități de a accesa și gestiona fonduri, depunând proiecte și accesând finanțări în baza altor scheme de finanțare disponibile la nivel național. Toate aceste aspecte subliniază **valoarea adăugată pe care abordarea LEADER o aduce în dezvoltarea și consolidarea capitalului social** la nivel local.

Întrebarea de evaluare *În ce măsură a contribuit utilizarea abordării LEADER în implementarea SDL la îmbunătățirea guvernantei locale în regiunea GALPM?* a fost explorată pe baza a două criterii de evaluare: (1) Participarea comunității și (2) Preocuparea autorităților publice locale pentru aspectul general și calitatea vieții în comunitățile administrate.

Indicatorii definiți pentru criteriile asociate acestei întrebări de evaluare au următoarele valori:

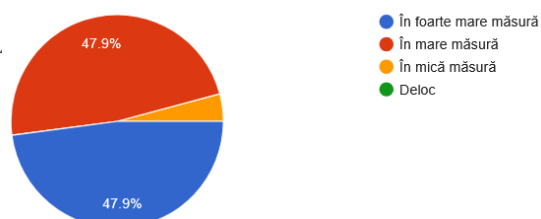
- ❖ Percepția beneficiarilor față de relevanța SDL pentru regiune, 87,5% foarte relevantă & relevantă
- ❖ Percepția beneficiarilor față de creșterea interacțiunii între actorii locali din regiunea GAL PM, 95,8% în foarte mare & mare măsură
- ❖ Nr. de proiecte care includ activități / măsuri destinate aspectului general al comunităților 12 (M3)
- ❖ Nr. de proiecte care includ măsuri destinate creșterii calității vieții și/sau serviciilor publice 21 (M3, M4, M5)

Pe baza datelor culese și analizate **răspunsul la această întrebare de evaluare** este că **utilizarea abordării LEADER în implementarea SDL a contribuit în foarte mare măsură la îmbunătățirea guvernantei locale în regiunea GAL Podișul Mediașului** datorită stimulării participării și implicării actorilor din comunitate în activități de comunicare, informare și acțiuni comune derulate în cadrul proiectelor, stimulând interesul actorilor locali pentru aspectul general al comunităților și calitatea vieții, precum și conștientizarea propriului rol în generarea de schimbări pozitive în comunitate.

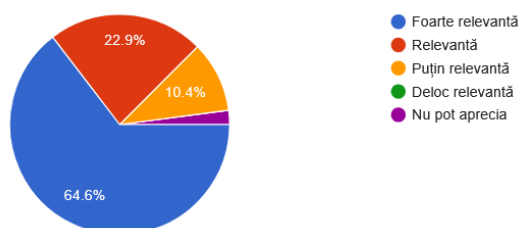
Datele primare culese prin intermediul chestionarului online ilustrează relevanța percepută a strategiei de dezvoltare locală sprijinită prin abordarea LEADER ca fiind una foarte mare, 87,5%

dintre respondenți apreciind strategia ca foarte relevantă & relevantă pentru nevoile specifice ale regiunii Podișul Mediașului și utilizarea resurselor financiare alocate strategiei ca fiind foarte eficientă & eficientă (87,6%). În plus, procesul de dezvoltare și implementare a strategiei este considerat unul deschis și participativ în foarte mare măsură de 66,7% și în mare măsură de 31,3% dintre respondenții la chestionar, iar activitățile derulate pe durata implementării strategiei au contribuit în mare și foarte mare măsură (95,8%) la creșterea interacțiunii dintre actorii locali din Podișul Mediașului.

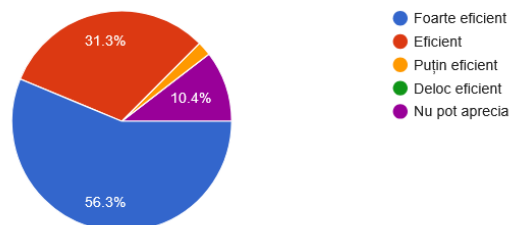
5. În ce măsură considerați că activitățile desfășurate de GAL PM pentru dezvoltarea și implementarea strategiei de dezvoltare locală au contribuit la creșterea interacțiunii între actorii locali din Podișul Mediașului?

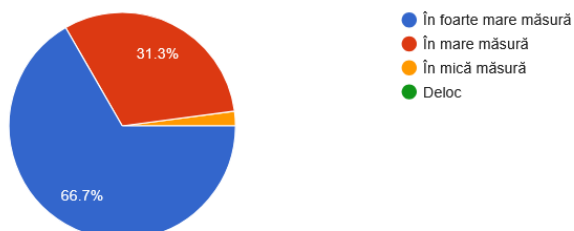
4. Cât de relevantă considerați că a fost strategia de dezvoltare locală implementată de GAL PM în perioada 2016-2025 pentru nevoile specifice din regiunea Podișul Mediașului?

11. Cât de eficient considerați că au fost utilizate resursele financiare alocate către GAL PM în perioada 2016-2018 în opinia dvs?

6. În ce măsură considerați că elaborarea și implementarea strategiei de dezvoltare locală de către GAL PM a fost un proces deschis implicării și participării tuturor părților interesate?

Pe lângă nivelul crescut de implicare și participare al membrilor și beneficiarilor GAL Podișul Mediașului ilustrat mai sus, contribuția utilizării abordării LEADER în implementarea SDL este identificabilă și în preocuparea sporită a actorilor locali, în general, și a primăriilor, în special, de a dezvolta și implementa proiecte care includ activități și intervenții destinate îmbunătățirii aspectului general al comunității prin activități de renovare de clădiri, întreținere spații verzi și proiecte și intervenții destinate creșterii calității vieții și serviciilor publice dedicate populației, elemente cheie ale unei bune guvernări locale care nu s-ar fi dezvoltat în regiune în absența condițiilor specifice de eligibilitate și selecție, stabilite în concordanță cu specificul local, utilizate în baza abordării LEADER, element extrem de important al valorii adăugate aduse de această abordare în implementarea SDL. Toate aceste aspecte subliniază **valoarea adăugată pe care abordarea LEADER o aduce în dezvoltarea și consolidarea bunei guvernante la nivel local.**

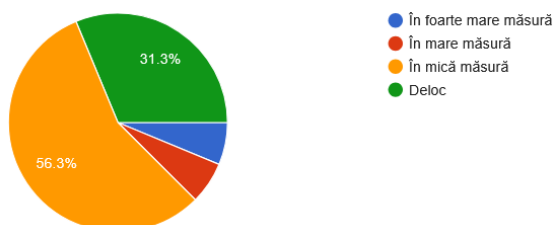
Întrebarea de evaluare *În ce măsură a contribuit utilizarea abordării LEADER în implementarea SDL la generarea de rezultate cu impact pozitiv asupra comunităților și cetățenilor din regiunea GALPM?* a fost explorată pe baza a trei **criterii de evaluare**: (1) Dezvoltarea regiunii (reflectedă în rezultatele SDL), (2) Cunoașterea și încrederea în abordarea LEADER și (3) Beneficiile abordării LEADER.

Indicatorii definiți pentru criteriile asociate acestei întrebări de evaluare au următoarele valori:

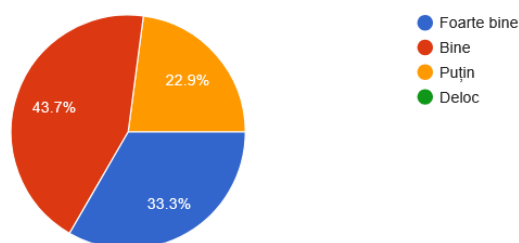
❖ Gradul de atingere a rezultatelor propuse în SDL	Maxim
❖ Cunoașterea abordării LEADER	77% foarte bine & bine
❖ Încrederea în abordarea LEADER	81,3% foarte multă & multă
❖ Satisfacția față de beneficiile obținute	68,8% foarte mulțumit/ă & mulțumit/ă
❖ Șansele de continuitate a efectelor după încheierea finanțării	75% foarte mari & mari

Pe baza datelor culese și analizate **răspunsul la această întrebare de evaluare** este că **utilizarea abordării LEADER în implementarea SDL a contribuit în foarte mare măsură la generarea de rezultate cu impact pozitiv asupra comunităților și cetățenilor din regiunea Podișul Mediașului** datorită atingerii și depășirii, pe alocuri semnificative, a țințelor propuse pentru indicatorii de rezultat ai SDL, așa cum a fost detaliat la temele de evaluare 1 și 2 mai sus, precum și datorită contribuției pe care abordarea LEADER a avut-o la nivelul implicării comunității, încrederii și cooperării între actorii locali și crearea de oportunități unice pentru actorii locali care consideră în procent de 86,7% că beneficiile obținute prin programul LEADER nu ar fi putut fi obținute deloc sau în mică măsură în absența acestuia.

16. În ce măsură considerați că ați fi putut obține aceste beneficii dacă nu exista programul LEADER gestionat de GAL PM?

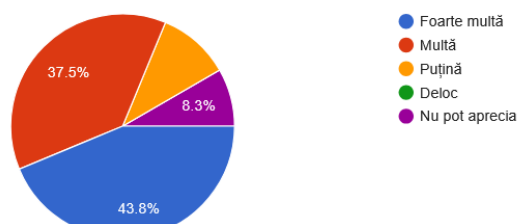
7. Dvs. cât de bine cunoașteți programul și abordarea LEADER?

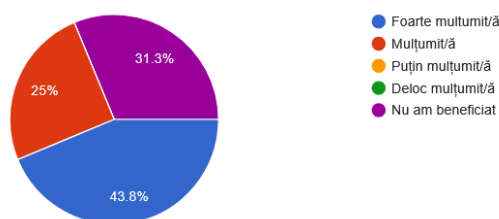
Datele primare culese prin intermediul chestionarului online ilustrează o cunoaștere crescută a programului LEADER în rândul celor care au interacționat cu GAL Podișul Mediașului în contextul implementării SDL, cu 77% declarând că știu bine și foarte bine abordarea LEADER și 81,3% având încredere

multă & foarte multă în această abordare. Beneficiile obținute în contextul programului *LEADER* au generat un grad de mulțumire mare și foarte mare pentru 68,8% dintre respondenți, 75% dintre aceștia apreciind că efectele pozitive ale acestor beneficii au șanse mari și foarte mari să continue să se producă la nivelul instituției. / firmei / organizației și, implicit, și la nivelul comunității.

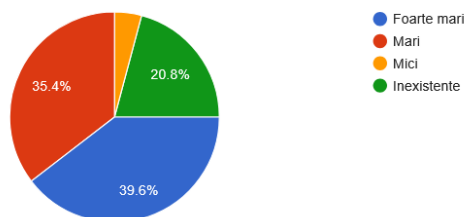
8. Dvs. câtă încredere aveți în abordarea LEADER (cooperare, parteneriat, jos-sus)?

15. Cât de mulțumit/ă sunteți de beneficiile obținute prin programul LEADER pentru instituția / firma / organizația dvs. în perioada 2016-2025?

17. Cât de mari sunt șansele ca beneficiile obținute prin programul LEADER de instituția/firma/organizația dvs. să producă efecte după încheierea finanțării?

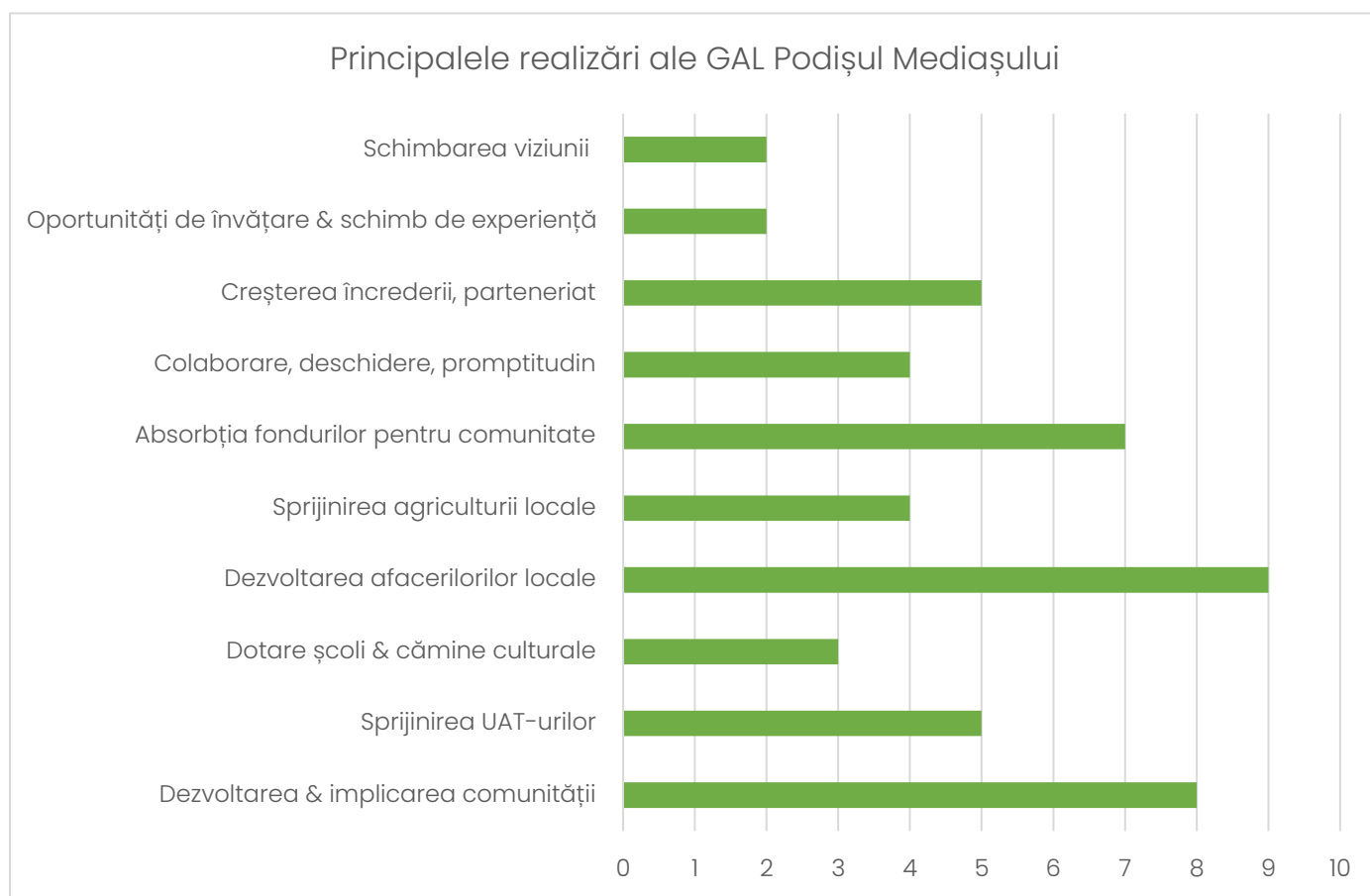
Aceste aprecieri pozitive ale abordării *LEADER* sunt bazate pe valoarea adăugată adusă de acest program care oferă oportunități accesibile de dezvoltare, gândite pe baza nevoilor reale din regiune și adaptate specificului local, cu condiții de eligibilitate și proceduri de accesare, management și raportare care țin cont de capacitatea beneficiarilor. Trebuie să subliniem aici contribuția extraordinară pe care existența și activitatea GAL o aduce la succesul acestei abordări în particular și la succesul întregii strategii de dezvoltare locală în general, datorită proximității față de beneficiari prin prezența permanentă în regiune și a relației de încredere construită datorită deschiderii și disponibilității de a asculta, a oferi sprijin și a căuta soluții care pun beneficiarul pe primul loc. Toate aceste aspecte subliniază **valoarea adăugată pe care abordarea LEADER o aduce în dezvoltarea comunităților locale, creșterea calității vieții și dezvoltarea afacerilor locale agricole și non-agricole.**

7. Factorii de succes și eșec în implementarea SDL

Prezenta evaluare arată, cu argumente și dovezi, că **implementarea SDL 2016–2020 (2025) la nivelul GALPM a fost un succes**. Atingerea și **depășirea indicatorilor de rezultat și eficiența financiară crescută** sunt doar două elemente fundamentale ale acestui succes, la care se adaugă o serie de realizări și beneficii pe care beneficiarii le-au evidențiat pe durata colectării datelor primare pentru prezenta evaluare.

O sinteză a principalelor realizări ale GALPM este prezentată în graficul de mai jos. Se remarcă percepția beneficiarilor legată de **impactul strategiei asupra dezvoltării locale** (a afacerilor, sprijinirea autorităților locale, a producătorilor locali, renovarea și/sau dotarea diferitelor clădiri de utilitate publică) precum și **impactul la nivelul componentelor fundamentale ale abordării LEADER**, în special în privința creșterii capitalului social evidențiată de creșterea gradului de încredere, stimularea colaborării și parteneriatului,

învățarea și **schimbul de bune practici** și **schimbarea viziunii** de ansamblu cu privire la dezvoltarea locală.

Principalii factori care au contribuit la acest succes în implementarea SDL de către GAL PM au fost:

Din *perspectiva SDL și a programului de finanțare*:

- ❖ Existența unui program de finanțare dedicat dezvoltării locale în mediul rural
- ❖ Condiții de eligibilitate, proceduri de accesare și management concepute special pentru actorii locali din mediul rural
- ❖ Stabilirea priorităților de finanțare pe baza nevoilor reale identificate direct în teritoriu inclusiv cu participarea comunității
- ❖ Transparența mecanismelor și procedurilor de lansare a apelurilor, depunere, evaluare, contractare și management al proiectelor
- ❖ Existența unei rețele de consultanți care oferă sprijin beneficiarilor pentru elaborarea, depunerea și implementarea proiectelor
- ❖ Implementarea programului de către o entitate (GALPM) aflată în imediata proximitate a beneficiarilor

Din *perspectiva activității GALPM*:

- ❖ Prezența constantă a echipei GALPM în mijlocul oamenilor și accesibilitatea echipei
- ❖ Construirea și consolidarea unei relații de încredere între echipa GALPM și actorii locali din comunitățile asociate

- ❖ Abordarea deschisă a echipei GALPM, deschiderea față de oameni, răbdarea de a explica pe înțelesul fiecăruia, consiliere și sprijin în dezvoltarea unei idei de proiect, până la stadiul de proiect fezabil
- ❖ Punerea beneficiarului pe primul plan și deschiderea pentru a căuta soluții, în cadrul oferit de program, pentru sprijinirea beneficiarilor
- ❖ Asumarea unui rol de centru de resurse local – GALPM este mult mai mult decât un gestionar al unui program de finanțare locală
- ❖ Eficiența și performanța crescută a echipei GAL – abilitatea de a respecta procedurile și termenele limită (GALPM nu a înregistrat niciun proiect respins de AFIR pe durata implementării acestei strategii)

Nu putem vorbi despre eșec în implementarea SDL de către GALPM pentru perioada evaluată, există însă o serie de **dificultăți** cu care s-au confruntat actorii locali din comunitățile asociate:

Din perspectiva SDL și a programului de finanțare:

- ❖ Alocare financiară insuficientă raportat la nevoi
- ❖ Limitări bugetare la nivelul proiectelor
- ❖ Timpul de implementare

Din perspectiva procedurilor:

- ❖ Birocrația ridicată (formulare, documente, proceduri) în relația cu autoritățile statului
- ❖ Procedurile de autorizare dificile și/sau prelungite
- ❖ Durata procesului de la depunere până la implementare (cu mențiunea că evaluarea proiectelor la nivelul GALPM a avut o durată medie de 30-45 de zile, însă evaluarea și confirmarea finală au extins timpul între depunerea și contractarea proiectelor până la câteva luni)

Din perspectiva capacității beneficiarilor:

- ❖ Dificultăți interne
- ❖ Asigurarea co-finanțării
- ❖ Condiții de eligibilitate greu de îndeplinit

8. Concluzii și recomandări

Implementarea SDL de către GALPM a fost un **demers de succes**, implementat cu **eficacitate maximă** de către o **echipă dedicată de profesioniști** care au dovedit nu doar capacitatea de a gestiona cu succes un program complex de finanțare adresat unui grup de beneficiari mai puțin familiarizat cu astfel de procese, dar și o extraordinară capacitate de a stabili relații cu actorii locali și oamenii din comunitățile Podișului Mediașului, relații care au stat la baza colaborării de succes dintre GALPM și membrii, beneficiarii și comunitățile asociate.

În urma procesului de evaluare, a analizei datelor, a contribuției beneficiarilor și discuțiilor cu echipa GALPM, recomandăm următoarele:

Recomandări pentru activitatea GAL:

- ❖ Menținerea unei comunicări active și diversificate

- ❖ Continuarea prezenței permanente în teritoriu
- ❖ Creșterea sprijinului acordat beneficiarilor pentru elaborarea și depunerea proiectelor
- ❖ Implementarea mai multor proiecte de cooperare care includ componente de schimb de experiență
- ❖ Facilitarea permanentă a cooperării, colaborării și parteneriatului local pentru consolidarea rețelelor locale de încredere

Recomandări pentru programul de finanțare:

- ❖ Menținerea programului și abordării *LEADER* care aduce o valoare adăugată evidentă pentru dezvoltarea teritoriului
- ❖ Creșterea alocărilor financiare (pe proiecte și pentru fiecare tip de beneficiar)
- ❖ Simplificarea procedurilor și a documentației de accesare a fondurilor
- ❖ Măsură dedicată pentru ONG-uri, pentru a evita concurența cu instituțiile publice
- ❖ Adaptarea procedurilor de plată pentru capacitatea ONG-urilor (sistemul de rambursare nu este favorabil acestui tip de entitate)
- ❖ Asigurarea sprijinului pentru perioade de timp mai lungi – pentru a consolida sustenabilitatea intervențiilor susținute este necesar sprijin de lungă durată, în situații specifice, pentru ca investițiile realizate să nu se piardă) – poate lua forma unei măsuri speciale dedicate sustenabilității acelor intervenții care au fost impementate cu succes și au premise să devină autosustenabile dacă sunt sprijinite pentru suficient timp și în mod adecvat

Succesul implementării SDL este dovedit cu certitudine de datele cantitative și calitative culese în vederea realizării prezentei evaluări. Trebuie evidențiată performanța GALPM în finanțarea proiectelor pe direcțiile de dezvoltare preconizate în SDL, precum și realizarea și depășirea indicatorilor propuși și a rezultatelor prestabilite. GALPM a dovedit o excelentă capacitate de răspuns și adaptare la nevoile comunității, răspunzând cu realocări financiare între măsuri pe baza nevoilor din teritoriu și în urma dialogului direct cu beneficiarii. Implementarea cu succes a proiectelor finanțate este în egală măsură rezultatul efortului comun al beneficiarilor și echipei GALPM care le-a fost alături permanent cu sfaturi și sprijin. Modul de lucru excelent al GALPM este demonstrat și de obținerea suplimentărilor financiare sub formă de bonusare acordate pentru toate cele 3 evaluări de performanță realizate pe durata implementării SDL. Gradul ridicat de satisfacție al factorilor interesați reiese clar din chestionarul aplicat în realizarea acestei evaluări, certificând o dată în plus prezența constantă a echipei GALPM în teritoriu și disponibilitatea crescută a echipei de a acorda sprijin și consiliere beneficiarilor.

Activitatea GALPM este extrem de bine apreciată de locuitorii din teritoriul acoperit de asociație, prezența GAL fiind considerată necesară și în continuare, alături de alocări financiare mai generoase care să poată răspunde și mai bine nevoilor din comunitate. Principiile programului și abordării *LEADER* sunt cunoscute și apreciate de comunitatea locală, demonstrând o dată în plus valoarea adăugată pe care *LEADER* o aduce în dezvoltarea locală, în special a comunităților rurale. Prezența GAL ca gestionar al finanțărilor și implementator local direct al abordării *LEADER* este necesară și dorită de întreaga comunitate locală deservită de GALPM în perioada de implemnetare a SDL 2014-2020(2025).